

מסמך מדיניות אכיפה

רקע

בין התפקידים המוטלים על מינהל התקינה במשרד הכלכלה והתעשייה (להלן: "המינהל" / "מינהל התקינה"), ועל הממונה על התקינה, העומד בראש המינהל, מצויה גם האחריות לקביעת מדיניות האכיפה בתחום התקינה במדינת ישראל לגבי מוצרים אשר נמצאים בחלותם של התקנים הרשמיים.

מדיניות אכיפה זו היא פועל יוצא של האסדרה שנקבעה בנושא בחוק התקנים תשי"ג 1953 על עדכוניו, בפקודת היבוא והיצוא תשל"ט 1979 על עדכוניה, ובתקנות והנהלים שהוצאו מכוחם.

מסמך מדיניות האכיפה זה נועד:

- א. לשקף לציבור את עקרונות המדיניות שנקטת בהליכי הפיקוח והאכיפה, שהינם דינמיים ומשתנים בהתאם למצב בשווקים והמשאבים העומדים לרשות ההליכים;
- ב. לעודד עוסקים/יבואנים לפעול **לאכיפה עצמית**, אשר קיומה עשוי להפחית סיכונים לציבור וכתוצאה מכך גם מאפשרת לרגולטור במקרים המצדיקים זאת, להפחית תשומות להליכי פיקוח מול העסקים הבוחרים ליטול על עצמם מנגנוני אכיפה עצמית ולמקד משאבי פיקוח ואכיפה במקרים בעלי סיכון גבוה.

מדיניות פיקוח ואכיפה

פעולות הפיקוח והאכיפה של מינהל התקינה מתבצעות במספר ממשקים הן בשלב ה**יבוא** והן בשלב ה**שיווק** (לרבות יצור) כמפורט להלן:

בשלב היבוא:

בשלב היבוא נבחנים משלוחים של טובין שחלים עליהם תקנים רשמיים, בהתאם למידת המסוכנות הנשקפת מהם, בהתאם לקבוצת היבוא בה הם כלולים ובהתאם למיידעים שונים המתקבלים במנהל.

במסגרת הרפורמה בתקינה, בה הועברו מספר רב של תקנים לקבוצות היבוא בהם ניתן להסתפק בהצהרת היבואן, נקבעו מספר חיזוקים בתחום הפיקוח והאכיפה:

עמוד 1 מתוך 5

- א. אופן הפיקוח ביבוא (בקרה ביבוא) לפי שיטה המבוססת על מערך ניהול סיכונים, לדגימת טובין או דגימת תיקי מוצר בכדי לוודא את אמיתות הצהרת היבואן; היקף הבקורות ביבוא נקבע כאחוז מסוים מכלל היקף יבוא טובין שחלים עליו תקנים רשמיים.
- ב. הגברת הפיקוח והאכיפה בשווקים, הן כמותית והן מהותית.

אכיפה עצמית של היבואן – בהליכי הדגימה של הממונה על התקינה במהלך כניסת המצרך ביבוא לישראל:

א. **דגימה של תיק המוצר:**

ככלל, וככל שלא יתקיימו נסיבות המצדיקות לדעת מינהל התקינה ביצוע דגימה של תיק המוצר, תתייטר הדגימה כאמור, ככל שהיבואן ימציא למינהל התקינה לפי דרישתו, אישור מעבדה מוכרת כהגדרתה בפקודת היבוא והיצוא [נוסח חדש], תשל"ט-1979 לפיו תיק המוצר של המצרך המיובא במשלוח הספציפי נבדק על ידה ותואם את כל הנדרש על פי פקודת היבוא והיצוא והנחיות הממונה על התקינה;

יובהר כי על אף עמידה בדרישות הנ"ל ע"י היבואן, מינהל התקינה יקבל החלטה לעניין הדגימה ממכלול שיקולים שונים והדבר לא יביא לפגימה או פסילה של כל הליך שיינקט בנדון מטעם מינהל התקינה.

ב. **דגימה של מצרך:**

הממונה על התקינה יבחן (וייתן משקל) במסגרת מכלול שיקוליו בבחירת יבואנים לביצוע הדגימה ועצם הדגימה בהליכי היבוא, האם מדובר ביבואן שמחזיק באישור דגם לפי מסלול היבוא הרלוונטי (וימציא אותה למינהל התקינה בהתאם לדרישתו) כמפורט להלן:

(א) במסלול התאמה לתקינה רשמית ישראלית – תעודת בדיקה מלאה בתוקף מאת מעבדה מאושרת בדבר עמידת הטובין בדרישות התקן הרשמי;

(ב) במסלול התאמה לתקינה בין-לאומית – תעודת בדיקה מלאה בתוקף מאת מכון התקנים או מעבדה מאושרת.

למען הסר ספק יובהר כי האמור מתייחס אך ורק להליכי דגימת תיק מוצר ודגימת המצרך ע"י הממונה על התקינה בהליכי יבוא ואינו גורע מחובותיו של היבואן לפי חוק התקנים או לפי פקודת היבוא או כל חקיקה רלוונטית אחרת ולא יהווה טענת הגנה מצד היבואן או הבעת עמדה כלשהי

מאת הממונה על התקינה באשר למילוי חובותיו של היבואן לפי חוק התקנים או פקודת היבוא או
נהלי הממונה על התקינה.

בשלב השיווק:

בשלב השיווק מינהל התקינה מבצע הליכי פיקוח ואכיפה שבעיקרם: איסוף מידע רלוונטי לעניין
הגנת בטיחות ובראיות הציבור באמצעות התקינה הרשמית, עריכת ביקורות גלויות וסמויות בבתי
עסק, נטילת הטובין לצורך בדיקת התאמתם לתקנים רשמיים.

תכנית הפיקוח בשווקים

- בבסיס קביעת תכנית פיקוח יזומה בשווקים, יילקחו בין היתר בחשבון השיקולים הבאים:
- א. רמת הסיכון הטמונה במצרך (סכנה מידית או לא מידית, שכיחות הסכנה).
 - ב. קבוצת היבוא של התקן בדגש על פיקוח ואכיפה בשווקים לגבי מצרכים תחת קבוצות יבוא 2 ו 3.
 - ג. חשיפה לאוכלוסיות חלשות (תינוקות וילדים, חסרי ישע, קשישים, אוכלוסיות בסיכון ועוד).
 - ד. עונתיות ותכיפות השימוש במוצר.
 - ה. היסטוריה של המצרך אל מול נתוני פיקוח ומידע משנים קודמות (תלונות על המצרך בשנים קודמות, מקרי היפגעות אוכלוסיות שונות בעת שימוש במוצר, נתוני אכיפה של המצרך בשווקים, ריקולים עולמיים וכדומה).
 - ו. הימצאות המצרכים בשווקים פיזיים או במרחב המכירות האינטרנטיות.
 - ז. מקרים קודמים של הפרות/עבירות או חשד להפרות/עבירות מצד העוסק או מי מטעמו.

היקף הנטילות מתוכנן בהתאם למשאבים העומדים לרשות המינהל.

אכיפה עצמית של העוסק

ככלל, במסגרת שיקוליו של מינהל התקינה לביצוע נטילה, במקרה של אכיפה יזומה, של מצרכים
בבתי עסק בשווקים, בכפוף לשיתוף פעולה מלא מצד העוסק עם מינהל התקינה, תילקח בחשבון
העובדה שעוסק עומד בתנאים הבאים כגון:

עמוד 3 מתוך 5

א) במסלול התאמה לתקינה רשמית ישראלית – יציג העוסק למינהל התקינה, אישור דגם בתוקף מאת מעבדה מאושרת בדבר עמידת הטובין בדרישות התקן הרשמי ;

ב) במסלול התאמה לתקינה בין-לאומית – תעודת/תעודות בדיקה מלאה/מלאות בתוקף מאת מכון התקנים או מעבדה מאושרת, וזאת על-פי דרישות ותנאים של הרשימה החיובית.

*ככל שמדובר ביבואן – נדרש להחזיק תיק מוצר בהתאם להוראות הפקודה והנחיות הממונה.

ובכפוף לכך שתעודת הבדיקה ו/או המסמכים הנלווים יאפשרו לבצע זיהוי חד ערכי של המוצר ופירוט הפרטים המהותיים לעניין המוצר.

בנוסף, הממונה על התקינה רשאי לדרוש כל מסמך נוסף בהתאם לשיקול דעתו.

למען הסר ספק יובהר כי האמור מתייחס אך ורק להליכי בחינה של ביצוע נטילת המצרך ע"י מינהל התקינה בהליכי אכיפה יזומה בשווקים ואינו גורע מחובותיו של כל עוסק/יבואן לפי חוק התקנים או לפי פקודת היבוא והייצוא או לפי כל חקיקה רלוונטית אחרת ולא יהווה טענת הגנה מצד העוסק/היבואן או הבעת עמדה כלשהי מאת הממונה על התקינה באשר למילוי חובותיו של העוסק/היבואן לפי חוק התקנים או פקודת היבוא והייצוא או נהלי הממונה על התקינה. יובהר כי על אף עמידה בדרישות הנ"ל ע"י היבואן, מינהל התקינה יקבל החלטה לעניין הדגימה ממכלול שיקולים שונים והדבר לא יביא לפגימה או פסילה של כל הליך שיינקט בנדון מטעם מינהל התקינה.

כלי פיקוח/אכיפה שברשות הממונה על התקינה

בהתאם לממצאי הפיקוח, נעשה שימוש בסמכויות הפיקוח והאכיפה השונות, כמפורט בחוק התקנים ובפקודת היבוא והייצוא.

בין הכלים ניתן למנות :

כלי פיקוח מנהליים – הודעה על הפסקת מכירה, דרישה להוצאת אזהרות לציבור, קביעת יבואן כמפר אמון, מחיקת יבואן ממרשם היבואנים, הוצאת דרישה להודעת recall ;

כלי אכיפה מנהליים – התראה מנהלית ועיצומים כספיים ;

כלי אכיפה פליליים – הפעלת סעיפי העונשין המתאימים לכל הפרה : חקירה והגשת כתבי אישום.

בבסיס הקביעה אם לסיים את הטיפול בהפרה **בכלי הפיקוח המנהליים** (לרבות האם לקבוע את היבואן כמפר אמון/למחוק אותו מהמרשם, וכו') או להעביר **לכלי האכיפה**, עומדים, בין היתר :

א. רמת הסיכון הטמונה במצרך (סכנה מיידית או לא מיידית, שכיחות הסכנה).

עמוד 4 מתוך 5

- ב. חשיפה לאוכלוסיות חלשות (תינוקות וילדים, חסרי ישע, קשישים, אוכלוסיות בסיכון ועוד).
- ג. האם מדובר בהפרה ראשונה של העוסק;
- ד. חומרת ההפרה;
- ה. קיום סדרי עבודה תקינים אצל העוסק;
- ו. האם העוסק נקט בפעולות למניעת הסכנה הנובעת מההפרה ושיתף פעולה עם דרישות הממונה על התקינה;
- ז. האם העוסק עשה פעולות להבטחת שמירה על הוראות התקן (אכיפה עצמית).

כאשר מתקבלת החלטה להעביר את ההפרה לאכיפה, ההחלטה אם לנתב לאכיפה מנהלית או פלילית, תתבצע בהתאם להראות נוהל ניתוב תיקים.

https://www.gov.il/he/departments/policies/enforcement_files_routing_procedure

מדיניות טיפול בתלונות/פניות/מידע

מדיניות טיפול בתלונות/פניות/מידע לפני פתיחת הליכי פיקוח אקטיביים הינה על פי העקרונות הבאים:

א. במצב שבו תלונה/פניה/מידע על מצרך אינה בתחום אחריותו וסמכותו של מינהל התקינה, ישלח מענה לפניה בהתאם וללא פתיחת הליכי פיקוח.

במקרים בהם התקיימה פגיעה בבטיחות ובריאות הציבור או קיימת סבירות גבוהה לפגיעה ממצרך שלא חל עליו תקן רשמי ולא חלה עליו רגולציה טכנית אחרת שבאחריות רשות ממשלתית אחרת, המינהל יעדכן גורמים רלוונטיים לנושא המוצר כגון רגולטורים ממשלתיים, ארגוני צרכנים, ארגון "בטרם" או אחרים ויפעל למניעת הפגיעה על-פי החלטתו המקצועית ובתיאום עם הלשכה המשפטית.

ב. במידה והתלונה/פניה/מידע על מצרך הינה בתחום אחריותו וסמכותו של מינהל התקינה, טיפול בתלונה/פניה/מידע יהיה בהתאם לסוג הליקוי במצרך, רמת הסיכון לציבור במצרך נשוא תלונה/פניה/מידע וסוג ההפרה או העבירה, לרבות בהקשר ללוחות הזמנים לטיפול.

עמוד 5 מתוך 5